

KATALOG MATERIÁLŮ

PRO ROZVOJ

FINANČNÍ GRAMOTNOSTI

Mgr. Alena Hesová

Národní ústav pro vzdělávání

2014

Katalog materiálů pro rozvoj finanční gramotnosti

Mgr. Alena Hesová

NÚV, Praha

Na přípravě katalogu se dále podíleli:

Mgr. Ivana Brožová
doc. RNDr. Oldřich Odvárko, DrSc.
doc. RNDr. Jarmila Robová, CSc.
Mgr. Jitka Strupková
Mgr. Jana Šváchová
PhDr. Milena Tichá, CSc.
RNDr. Eva Zelendová

ZŠ Dr. Jana Malíka, Chrudim
MFF UK, Praha
MFF UK, Praha
Gymnázium Budějovická, Praha
Gymnázium, Benešov
PedF UK, Praha
NÚV, Praha

Vydal

Národní ústav pro vzdělávání, školské
poradenské zařízení a zařízení pro další
vzdělávání pedagogických pracovníků

Vydání

první (elektronické), Praha, 2014

ISBN

978-80-7481-088-6 (PDF)

Elektronicky dostupné na adrese

<http://rvp.cz/financni-gramotnost>

KATALOG MATERIÁLŮ

PRO ROZVOJ

FINANČNÍ GRAMOTNOSTI

Obsah

1	Úvod	5
1.1	Proč katalog vznikl	5
1.2	Vymezení finanční gramotnosti.....	5
1.3	Pro koho je katalog určen.....	5
1.4	Co v katalogu najdete	5
2	Anotace vybraných materiálů	7
2.1	Strategické dokumenty	7
2.2	Učebnice a pracovní sešity do výuky na základních a středních školách	7
2.3	Odborné a populárně-naučné publikace.....	10
2.4	Další didaktické a metodické materiály.....	11
2.5	Ostatní	13
3	Seznam podle typu materiálu	15
3.1	Strategické dokumenty	15
3.2	Učebnice a pracovní sešity do výuky na základních a středních školách	15
3.3	Odborné a populárně-naučné publikace.....	16
3.4	Další didaktické a metodické materiály.....	17
3.5	Slovníky pojmů	18
3.6	Ostatní	18
4	Seznam podle autorů	20

1 Úvod

1.1 Proč katalog vznikl

Finanční gramotnost si v posledních letech získala pevné místo ve školách, a to nejen mezi žáky a učiteli. Výuka finanční gramotnosti se stala předmětem zájmu také rodičů. Jedná se o téma aktuální i atraktivní zároveň. Materiálů pro výuku finanční gramotnosti je na trhu dostatek. Možná právě proto můžeme stále častěji slyšet otázku, co je vhodné vybrat pro výuku finanční gramotnosti na základní a střední škole. Finanční gramotnost je interdisciplinární povahy a pedagogové jsou mnohdy zvyklí sledovat publikace pouze ve svém oboru. Avšak materiály k finanční gramotnosti jsou často na pomezí společenských nebo ekonomických věd a matematiky nebo informačních technologií. Cílem katalogu je proto pomoci s orientací v dostupných materiálech a podpořit tak kvalitní výuku finanční gramotnosti ve školách. Věříme, že tento katalog bude pro učitele oporou a stane se průvodcem při přípravě na vyučování i v dalším vzdělávání pedagogů.

1.2 Vymezení finanční gramotnosti

Finanční gramotnost je vymezena v Národní strategii finančního vzdělávání takto: „*Finanční gramotnost je soubor znalostí, dovedností a hodnotových postojů občana nezbytných k tomu, aby finančně zabezpečil sebe a svou rodinu v současné společnosti a aktivně vystupoval na trhu finančních produktů a služeb. Finančně gramotný občan se orientuje v problematice peněz a cen a je schopen odpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet, včetně správy finančních aktiv a finančních závazků s ohledem na měnící se životní situace.*“¹ Pro školy jsou pak určující Standardy finanční gramotnosti², které vymezují cílový stav finančního vzdělávání, a to pro základní školy (zvláště pro 1. a pro 2. stupeň) a pro střední školy. Finanční gramotnost je představena prostřednictvím výsledků a obsahů vzdělávání, a to v následujících okruzích: Peníze, Hospodaření domácnosti, Finanční produkty, Práva spotřebitele. Důležitým faktem je také to, že se finanční gramotnost postupně od roku 2009 dostává do rámcových vzdělávacích programů³ a že se tedy stává povinnou součástí výuky.

1.3 Pro koho je katalog určen

Katalog je určen především pro učitele základních a středních škol, kteří mají realizaci finanční gramotnosti na starosti. Může se jednat o učitele více i méně zkušené, i o učitele různých aprobací. Katalog mohou samozřejmě využít také záměstci z řad široké veřejnosti.

1.4 Co v katalogu najdete

V katalogu najdete anotace vybraných materiálů a seznamy materiálů vhodných pro podporu finanční gramotnosti, které jsou prezentovány prostřednictvím bibliografických údajů. Materiály můžete vyhledávat třemi způsoby: podle anotace, podle typu materiálu nebo podle autorů. Podle typu materiálu jsou zdroje roztříděny do několika oddílů: strategické dokumenty, učebnice a pracovní sešity, odborné a populárně-naučné publikace, další didaktické a metodické materiály, slovníky pojmů a ostatní. Materiály byly vybírány na základě následujících kritérií: vhodnost pro učitele základních

¹ *Národní strategie finančního vzdělávání. Aktualizované znění* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2010 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: http://www.psfv.cz/assets/cs/media/PSFV_Narodni-strategie-financniho-vzdelavani.pdf. Str. 11.

² *Viz Systém budování finanční gramotnosti na základních a středních školách. Společný dokument MF, MŠMT a MPO* [online]. Praha, 2007 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.psfv.cz/assets/cs/media/System-budovani-financni-gramotnosti-na-zakladnich-a-strednich-skolach.pdf>. Str. 12–14.

³ Pro úplnost doplňujeme, že finanční gramotnost je součástí upraveného Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání od 1. 9. 2013.

a středních škol, soulad s kurikulární reformou a Standardy finanční gramotnosti, aktuálnost⁴, kvalita, osobní dobrá zkušenost a v neposlední řadě také dostupnost. Proto je potřeba zdůraznit, že katalog nelze považovat za vyčerpávající souhrn veškerých informačních zdrojů k finanční gramotnosti.

⁴ Přednostně jsme se zaměřili na materiály od roku 2007 do současnosti.

2 Anotace vybraných materiálů

2.1 Strategické dokumenty

Národní strategie finančního vzdělávání. Aktualizované znění [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2010 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: http://www.psfv.cz/assets/cs/media/PSFV_Narodni-strategie-financniho-vzdelavani.pdf

Národní strategie finančního vzdělávání je jedním ze základních dokumentů, které systematicky vymezují finanční vzdělávání v ČR. Nejprve je popsán význam finančního vzdělávání. Následuje definice finanční gramotnosti jako souhrnu potřebných kompetencí. Dokument dále představuje prioritní oblasti pro budoucnost a principy finančního vzdělávání. Je zde také objasněna tzv. dvoupilířová struktura finančního vzdělávání. Jeden pilíř finančního vzdělávání zasahuje žáky v počátečním vzdělávání, druhý pilíř směřuje ke vzdělávání občanů, je tedy zaměřen na dospělou populaci. Pátá kapitola tohoto dokumentu je pak věnována roli klíčových subjektů a koordinaci aktivit v oblasti finančního vzdělávání.

System budování finanční gramotnosti na základních a středních školách. Společný dokument MF, MŠMT a MPO [online]. Praha, 2007 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.psfv.cz/assets/cs/media/System-budovani-financni-gramotnosti-na-zakladnich-a-strednich-skolach.pdf>

System budování finanční gramotnosti rozvíjí Národní strategii finančního vzdělávání. Podrobněji popisuje jeden z pilířů finančního vzdělávání, a to oblast počátečního vzdělávání. Klíčovými částmi tohoto dokumentu jsou definice finančního vzdělávání a Standardy finanční gramotnosti. Ty určují cílový stav finančního vzdělávání pro různé stupně vzdělávání. Standard finanční gramotnosti je zpracován pro základní a střední vzdělávání a je rozdělen do čtyř okruhů (Peníze, Hospodaření domácnosti, Finanční produkty, Práva spotřebitele). V těchto okruzích pak vymezuje obsah a výsledky vzdělávání.

2.2 Učebnice a pracovní sešity do výuky na základních a středních školách

DARÁNIOVÁ, Yvona, JEHLIČKOVÁ, Iva, JÍLKOVÁ, Kateřina, KRAUSOVÁ, Jitka, STAŇKOVÁ, Blanka a STRCULOVÁ, Vladimíra. Rozumíme penězům pro 1. stupeň základní školy. [Kladno]: AISIS, [2013].

Publikace obsahuje dvacet šest témat, která se dotýkají života žáků mladšího školního věku. Témata jsou propojena motivačními příběhy, které vypráví malý Adam. Během jednotlivých lekcí řeší žáci konkrétní situace spojené s finanční gramotností společně s pěti modelovými rodinami. Publikaci tvoří dvě samostatné knihy. Jedna je podrobnou metodickou příručkou pro učitele, v níž jsou uvedeny metody a formy práce pro aktivní zapojení žáků. Druhou tvoří pracovní listy k jednotlivým tématům. Součástí knihy je CD, na kterém jsou pracovní materiály pro žáky, jež je možné do výuky kopírovat.

DVOŘÁKOVÁ, Zuzana a kol. Finanční vzdělávání pro střední školy: se sbírkou řešených příkladů na CD. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-008-9.

Učebnice je věnována problematice osobních a rodinných financí. Poskytuje znalosti a dovednosti, které jsou potřebné pro splnění Standardů finanční gramotnosti. Sledovaná problematika je objasňována v širších souvislostech, ve vazbě na procesy ve společnosti a ekonomice. Obsah je rozdělen do čtyř oddílů: Finanční vzdělávání a finanční gramotnost, Faktory ovlivňující nutnost finančního vzdělávání, Peníze a hospodaření domácnosti, Finanční produkty a ochrana spotřebitele. Učebnice je určena žákům středních škol, může být ale využívána i v přípravě vysokoškolských studentů

– budoucích pedagogů. K učebnici je přiloženo CD, které obsahuje sbírku řešených příkladů, některé výukové metody finančního vzdělávání a webové stránky k finanční gramotnosti a k finančnímu vzdělávání. Účelem CD je především pomoci učitelům z praxe při přípravě na výuku témat z příslušné oblasti.

JAKEŠ, Petr a kol. *Finanční gramotnost pro druhý stupeň základní školy*. Praha: Fortuna, 2011. 4 sv. ISBN 978-80-7373-089-5.

JAKEŠ, Petr a kol. *Finanční gramotnost pro první stupeň základní školy*. Praha: Fortuna, 2011. 2 sv. ISBN 978-80-7373-087-1.

Tyto publikace umožňují žákům základní školy seznámit se s problematikou finanční gramotnosti. Učebnice pro 1. stupeň i 2. stupeň mají jednotné uspořádání. Obě obsahují tři základní témata: Peníze, Hospodaření domácnosti, Finanční produkty. Jednotlivé kapitoly jsou uvedeny motivačním textem, následuje vysvětlení pojmů, uvedení příkladu z běžného života, kontrolní otázky k tématu a jeho shrnutí. Učebnice pro 1. stupeň je doplněna pracovním sešitem, v němž žáci řeší konkrétní úkoly k jednotlivým tématům. Učebnice pro 2. stupeň je doplněna třemi pracovními sešity k jednotlivým tématům, která obsahuje učebnice. Žáci v nich řeší konkrétní úkoly a situace vztahující se k tématům učebnice.

KAŠOVÁ, Jitka a kol. *Rozumíme penězům pro 2. stupeň základní školy*. [Kladno]: AISIS, aktualiz. 2013.

Rozumíme penězům je obsáhlá publikace, která v jednotlivých lekcích naplňuje Standardy finanční gramotnosti pro 2. stupeň základních škol a nižší stupeň víceletých gymnázií. Obsah knihy je členěn do deseti samostatných tematických lekcí: Svět peněz, Hospodaření domácnosti, Výhodné nakupování, Dovolená, Zodpovědné zadlužování, Kupujeme auto, Náklady na bydlení, Nové bydlení, Spoření a investice, Smlouvy. Jednotlivé lekce jsou propojené prostřednictvím průběžně vedeného rozpočtu modelových domácností. Vybraná témata se vztahují k reálnému životu a situacím, se kterými se děti běžně setkávají. Součástí je podrobná metodika, jakou formou je možné k jednotlivým tématům přistupovat. Velké množství pracovních listů umožňuje maximální zapojení žáků do problematiky světa financí.

KLÍNSKÝ, Petr, MÜNCH, Otto a CHROMÁ, Danuše. *Ekonomika: ekonomická a finanční gramotnost pro střední školy*. 4., upr. vyd. Praha: Eduko, 2013. ISBN 978-80-87204-82-5.

Učebnice je určena pro výuku na středních školách, obsahuje potřebné poznatky z ekonomiky orientované na zvyšování ekonomické a finanční gramotnosti studentů středních škol. Vyhovuje požadavkům současných standardů výuky tím, že odpovídá rámcovým vzdělávacím programům určujícím obsah výuky na středních školách, standardu finanční gramotnosti a maturitnímu katalogu Občanského a společenskovedního základu. V úvodu je zařazena přehledná tabulka o tom, jak jednotlivé části publikace naplňují požadavky těchto dokumentů. Kniha obsahuje deset kapitol a každá z nich zahrnuje vedle základního učiva také učivo rozšiřující. V závěru každé kapitoly jsou uvedeny otázky a úkoly s vymezeným prostorem pro odpovědi. V textu učebnice jsou obecné ekonomické poznatky doplněny konkrétními příklady a obrázky.

NAVRÁTILOVÁ, Petra, JIŘÍČEK, Michal a ZLÁMAL, Jaroslav. *Finanční gramotnost*. 2. vyd. Kralice na Hané: Computer Media, 2013. 2 sv. ISBN 978-80-7402-150-3.

Publikace je určena pro žáky a učitele 2. stupně základních škol a nižší stupeň víceletých gymnázií. Učebnice žáka je velmi zdařilou publikací, která plně odpovídá Standardům finanční gramotnosti. Je zpracována velmi přehledně, texty jsou stručné, ale výstižné. Jednotlivé lekce jsou velmi přehledně doplněny slovníky pojmů, které s danou lekcí souvisejí. Přínosem jsou sloupky Něco navíc, které

vytvářejí zcela přirozeně vědomostní přesahy do dalších oborů. Učebnice pro učitele je shodná s učebnicí pro žáky, ale navíc nabízí řešení jednotlivých úkolů pro žáky a část, která se nazývá Obecná metodika výuky finanční gramotnosti.

NOVÁKOVÁ, Vladimíra, ed. a SOBOTKA, Věroslav, ed. *Slabikář finanční gramotnosti: učebnice základních 7 modulů finanční gramotnosti. 2.*, aktualiz. vyd. Praha: COFET, 2011. ISBN 978-80-904396-1-0.

Tato publikace je určena čtenářům od 15 let – jak žákům a studentům, tak jejich vyučujícím, ale i běžným občanům, kteří chtějí zvýšit svou finanční gramotnost. Finanční gramotnost je zde představena v sedmi modulech. První se věnuje psychologickým a sociálním aspektům finanční gramotnosti, druhý se zabývá informační gramotností v rámci finanční gramotnosti, ve třetí kapitole je prostor pro ochranu spotřebitele. Další kapitoly prezentují finanční gramotnost podle jejích jednotlivých složek. Nejprve je tedy zařazena část k peněžní gramotnosti, následuje gramotnost cenová a gramotnost rozpočtová, které doplňuje gramotnost právní. Výkladový text je obohacen o příklady z praxe, tabulky a schémata. Nechybí terminologický rejstřík a odkazy k odpovídajícím zákonům a prováděcím právním předpisům. Publikace je aktualizována k roku 2011.

ODVÁRKO, Oldřich. *Úlohy z finanční matematiky pro střední školy*. Praha: Prometheus, 2005. Učebnice pro střední školy. ISBN 80-7196-303-8.

Sbírka úloh je určena především žákům středních škol, může být ale využita i na základních školách. Cílem publikace je, aby si žáci osvojili základy správného finančního myšlení a učili se chovat ekonomicky. Zdůrazňují se základní přístupy k řešení úloh z finanční matematiky, nabízejí se různé varianty a možnosti. Řešení zařazených úloh podporuje porozumění základům finanční matematiky, prohlubuje znalosti z této oblasti. Sbírka obsahuje pět kapitol (Začínáme od začátku, Jednoduché úročení, Složené úročení, Úvěry a leasing, Spoření). V úvodu každé části jsou připomenuty základní pojmy, dále následují vzorové příklady a na ně navazují neřešená cvičení doplněná výsledky. Uvedenou publikaci lze využít k prohloubení a rozšíření učiva o posloupnostech.

ODVÁRKO, Oldřich a KADLEČEK, Jiří. *Matematika pro 9. ročník základní školy. 3. díl: Finanční matematika. 3.*, přeprac. vyd. Praha: Prometheus, 2014. ISBN 978-80-7196-442-1.

Tato publikace je posledním dílem inovované učebnicové řady, je určena žákům 9. ročníků ZŠ. Z hlediska obsahu pokrývá tato učebnice základní finanční produkty a služby, se kterými se žáci mohou ve svém životě setkat. Konkrétně se jedná o různé typy vkladů, dluhopisy, akcie a podílové listy i různé druhy úvěrů, o prodej na splátky a leasing. Důraz je kladen na porozumění tématu i procvičení učiva. Jednotlivé pojmy a postupy jsou zaváděny formou vzorově řešených příkladů, na které navazují různá cvičení s postupně gradovanou obtížností. Učebnice si klade za cíl nejen předávat žákům vědomosti ze světa financí, ale rozvíjet i jejich dovednosti z hlediska kritického posuzování informací a z hlediska volby finančně nejvýhodnějšího produktu v dané konkrétní situaci.

RADOVÁ, Jarmila, DVOŘÁK, Petr a MÁLEK, Jiří. *Finanční matematika pro každého. 8.*, rozš. vyd. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4831-3.

V aktualizované publikaci autoři představují základní matematické metody využívané pro výpočty ve finanční oblasti. Výklad doprovázejí cvičení zaměřená na řešení praktických finančních otázek (např. úročení, investiční rozhodování, měnové kurzy). Můžeme zde nalézt praktická cvičení s postupy řešení i příklady s kontrolními výsledky. Publikaci doplňuje příložený CD-ROM se vzorci v Excelu a s řešením vybraných příkladů.

SKOŘEPA, Michal a SKOŘEPOVÁ, Eva. *Finanční a ekonomická gramotnost pro základní školy a víceletá gymnázia*. Praha: Scientia, 2008. 3 sv. ISBN 978-80-86960-41-8.

Tento komplet učebnic se skládá ze tří částí: z Pracovního sešitu 1 a Pracovního sešitu 2, které jsou určeny žákům, a z Manuálu pro učitele. Pracovní sešity obsahují celkem osm kapitol, ve kterých jsou nabídnuty rozmanité a nápadité aktivity. U většiny z nich je volný prostor pro vyplňování. Na konci každé kapitoly je jedna strana určena pro poznámky a další pro opakování a sebehodnocení. Manuál zrcadlí stránky pracovních sešitů. Nabízí možná řešení, ale i doplňující komentáře pro učitele.

Školní atlas *Dnešní finanční svět*. [Praha]: TERRA-KLUB, 2012.

Školní atlas slouží ke zvyšování finanční gramotnosti žáků druhého stupně základních škol. Odpovídá Standardu finanční gramotnosti pro druhý stupeň základních škol a názornou formou přibližuje žákům ekonomická a finanční témata. V jednotlivých tématech jsou teoretické poznatky doplněny aktivitami, úkoly a otázkami vycházejícími z praktického života žáků. Atlas je rozčleněn do čtyř sekcí, které obsahují dohromady dvacet sedm kapitol. Přílohy obsahují obrazovou přílohu, slovníček pojmů a výukové schéma. Součástí tištěného Školního atlasu je jeho digitální verze, která je k dispozici na přiloženém nosiči. V ní je tištěný atlas doplněn o ukázky interaktivních animací ekonomických jevů a jejich schémata.

2.3 Odborné a populárně-naučné publikace

***Dnešní finanční svět* [online]. Praha: TERRA-KLUB, 2012 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z:**

http://www.csas.cz/static_internet/cs/Komunikace/Spolecenska_odpovednost/Spolecenska_odpovednost/Prilohy/dfs_cs_brozura.pdf

Publikace si klade za cíl zvyšování finanční gramotnosti široké veřejnosti. Přestože to není učebnice, může být použita jako doplňující studijní text na středních školách. Obsahuje čtrnáct kapitol, které svým obsahem odpovídají Standardu finanční gramotnosti pro střední vzdělávání. Srozumitelnou formou přispívá k lepší orientaci ve světě financí, nabízí řadu praktických informací s bohatým grafickým doprovodem. Její součástí je slovníček základních pojmů.

HESOVÁ, Alena a ZELENDOVÁ, Eva. *Finanční gramotnost ve výuce: metodická příručka* [online].

Praha: NÚV, divize VÚP, 2011 [cit. 2014-08-13]. ISBN 978-80-86856-76-6. Dostupné

z: http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2011/11/Financni_gramotnost_ve_vyuce_definitivni.pdf

Publikace je určena především učitelům základních a středních škol, obsahuje praktická doporučení pro výuku. První část publikace zmiňuje pojem finanční gramotnost a charakteristiku Standardů finanční gramotnosti (přesná znění jsou uvedena v přílohách). Další části jsou věnovány problematice zařazení finanční gramotnosti do výuky (inspirace, vhodné metody práce, konkrétní příklady). Těžištěm publikace jsou příklady dobré praxe, které byly realizovány na druhém stupni základních škol a na nižším stupni víceletých gymnázií. Jedná se o případy Nákup auta, Peníze v rodině, Studijní stáž v zahraničí a Povinné ručení. Tyto příklady mají interdisciplinární a integrující charakter, finanční gramotnost je zde představována napříč vzdělávacími obory.

MELCER, Martin. *Finanční matematika v českých učebnicích (od Marchetovy reformy)*. Praha: Matfyzpress, 2013. ISBN 978-80-7378-232-0.

Publikace je věnována analýze vývoje a postavení finanční matematiky v českých učebnicích a sbírkách úloh od roku 1908 až do současné doby. Hodnocení učebních textů je rozděleno do pěti časových období, která postihují pět rozdílných společenských etap (1908–1918, 1918–1939, 1939–1945, 1945–1989, 1989–současnost). Učební texty jsou analyzovány z hledisek obsahu, rozsahu, matematické náročnosti, metodických postupů, využitelnosti v praxi. Publikace přináší řadu aktuálních námětů pro úpravu školních vzdělávacích programů, pro tvorbu nových učebnic, pro přípravu vzdělávacích kurzů pro dospělé a doškolování učitelů. Práce je určena především vyučujícím matematiky na základních a středních školách.

ŠKVÁRA, Miroslav. *Finanční gramotnost*. 1. vyd. Praha: M. Škvára, 2011. ISBN 978-80-904823-0-2.

Učebnice finanční gramotnosti, která je určena studentům bakalářského studia, má charakter studijních textů, které jsou dobře přístupné a srozumitelné i laické veřejnosti. Výklad základních pojmů finanční gramotnosti (v rovině gramotnosti peněžní, cenové a rozpočtové) je doplněn grafy, tabulkami a odkazy na zdroje. Učebnice je vhodná i pro samostudium. Lze ji číst jako celek, ale podle potřeby lze studovat i jednotlivé kapitoly. Každá kapitola je ukončena kontrolními otázkami, které prověří pochopení dané látky.

2.4 Další didaktické a metodické materiály

České bankovky – animace. In: *Česká národní banka* [online]. Praha [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/platidla/bankovky/animace.html>

České mince – animace. In: *Česká národní banka* [online]. Praha [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/platidla/mince/animace.html>

Na webových stránkách ČNB, v části Bankovky a mince, se lze pomocí animované prezentace seznámit s popisem a vzhledem všech platných českých bankovek a mincí. Animace umožňuje zvolit si z nabízených bankovek (100 Kč, 200 Kč, 500 Kč, 1 000 Kč, 2 000 Kč, 5 000 Kč) nebo mincí (1 Kč, 2 Kč, 5 Kč, 10 Kč, 20 Kč, 50 Kč) a prohlédnout si je v několika náhledech a detailech, včetně vzhledu bankovky pod UV světlem nebo při podsvícení. Užitečné jsou také veškeré informace o platidlech (autor, technické parametry), včetně ochranných prvků bankovek.

Exekuce. In: *YouTube* [online]. 24. 8. 2012 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=1buOredbQgE>. Kanál uživatele Rubikon centrum.

Krátký kreslený film o návštěvě exekutora v bytě dlužníka poukazuje na pravidla průběhu exekuce. Odpovídá například na následující otázky: Čím se musí exekutor prokázat, jak se má zachovat dlužník, co si představit pod soupisem věcí? Co lze vyškrtnout nebo vyloučit z exekuce, co je to zabavení hotovosti nebo částečné zastavení exekuce? Cenné jsou také informace o odborné pomoci, o komunikaci s věřitelem, o splátkovém kalendáři, ale i o tom, jak exekuci předcházet.

HESOVÁ, Alena. *Metodická doporučení pro výuku finanční gramotnosti* [online]. Praha: NÚV, aktualiz. 2013 [cit. 2014-08-13]. ISBN 978-80-87652-98-5. Dostupné z: <http://digifolio.rvp.cz/artefact/file/download.php?file=49405&view=2939&view=2939>

Publikace je určena učitelům základních a středních škol (zvláště vyučujícím společenských věd, matematiky, ekonomie a informatiky), vedoucím pracovníkům příslušných škol a koordinátorům školních vzdělávacích programů. Metodická doporučení jsou rozdělena do tří okruhů. První okruh je

věnován koncepci finanční gramotnosti. Druhý okruh doporučení se zaměřuje na možnosti spolupráce při výuce finanční gramotnosti (spolupráce s kolegy, s rodiči). Třetí okruh se soustřeďuje na metody a formy práce. V závěru publikace je uveden široký seznam informačních zdrojů, pomůcek a nástrojů.

KLÍNSKÝ, Petr a kol. *Finanční gramotnost: obsah a příklady z praxe škol* [online]. Praha: NÚOV, 2008 [cit. 2014-08-13]. ISBN 978-80-87063-13-2. Dostupné z: http://www.nuov.cz/uploads/Financni_gramotnost_obsah_a_prikklady_z_praxe_skol.pdf

Tato publikace si klade za cíl seznámit učitele základních a středních škol se základní problematikou světa financí. Příručka učitelům předkládá výkladový text a ukázky metodického zpracování (příklady dobré praxe ze základních a středních škol). Sled jednotlivých kapitol se opírá o názorné schéma s následujícími tématy: Hospodaření domácnosti; Ceny; Peníze, placení; Finanční trh; Finanční produkty; Finanční plánování. V tištěné podobě je součástí publikace CD s příklady z praxe škol. Příručka zprostředkovává poznatky pro výuku, ale přináší i metodickou inspiraci.

KLÍNSKÝ, Petr a CHROMÁ, Danuše. *Finanční gramotnost: úlohy a metodika* [online]. Praha: NÚOV, 2009 [cit. 2014-08-13]. ISBN 978-80-87063-26-2. Dostupné z: http://clanky.rvp.cz/wp-content/upload/prilohy/7625/financni_gramotnost_metodicka_prirucka_pro_ucitele.pdf

Tato publikace navazuje na příručku Finanční gramotnost – obsah a příklady z praxe škol. Doplnuje ji souborem úloh, včetně řešení a metodických poznámek. Úlohy jsou rozříděny na dílčí a souvislé, tematické členění je totožné s předchozí příručkou. Příručka je primárně určena pro střední školy, ale úlohy najdou díky své rozmanitosti uplatnění i na základních školách.

ODVÁRKO, Oldřich a ROBOVÁ, Jarmila. *Matematika a budování finanční gramotnosti* [online]. Praha: P3K, 2012 [cit. 2014-08-13]. ISBN 978-80-87186-72-5. Dostupné z: http://www.karlin.mff.cuni.cz/katedry/kdm/oppa/matematika_fingram_blok.pdf

Publikace je určena především učitelům matematiky středních škol, kteří chtějí u svých žáků budovat a rozvíjet finanční gramotnost. Hlavní část příručky je věnována třem okruhům, a to prohlubování poznatků ze základní školy (slevy, výměna peněz, pronájmy), vkladům a investicím (termínované vklady, akcie, dluhopisy), úvěrům a spoření (hypotéky, spořicí účty). V úvodu každého okruhu je zařazen text pro učitele s potřebnými pojmy a důležitými vztahy, následují pracovní listy s úlohami pro žáky. Pro každý pracovní list jsou uvedeny požadavky na žákovy znalosti a návrh tematického začlenění listu do výuky. K dispozici jsou rovněž vzorová řešení úloh doplněná metodickými poznámkami.

O penězích a lidech. In: *YouTube* [online]. 12. 9. 2011 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=HrQTbqxbNZ0>. Kanál uživatele Česká národní banka.

Animovaný film České národní banky v česko-anglickém provedení popisuje zábavnou formou vznik peněz a jejich vývoj do dnešní doby. Seznámí nás s historickým vývojem ČNB a připomene její hlavní funkce. ČNB pečuje o cenovou stabilitu, vydává bankovky a mince, řídí peněžní oběh a platební styk a zúčtování bank. Dohlíží na čistotu hry na finančním trhu a jako ústřední banka poskytuje bankovní služby pro stát a veřejný sektor.

SMOLÍKOVÁ, Klára. *Spořínková učebnice: Finanční gramotnost s Českou spořitelnou pro 4. a 5. ročník základních škol* [online]. [Praha]: Česká spořitelna, 2011 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: http://www.csas.cz/static_internet/cs/Testy/Podpora_WCM/Funkcni_podpora/Prilohy/metodika.pdf

Spořínková učebnice finanční gramotnosti je určena pro žáky 4. a 5. ročníku ZŠ. Navazuje na zábavně vzdělávací webový portál www.csas.cz/Sporinek/. Učebnice zahrnuje šest tematických celků (Město, Hrad, Maják, Pláž, Piráti, Stromový domeček), které jsou systematicky členěny na dílčí kapitoly a ke kterým je vytvořeno celkem 33 pracovních listů plných nápaditých úkolů z oblasti finančního vzdělávání. Každý pracovní list obsahuje metodickou část, kde je přehledně popsána práce s pracovními listy a řadu rozšiřujících aktivit. Učebnice přináší mnoho námětů, které je možné využít i pro práci žáků vyšších ročníků ZŠ.

2.5 Ostatní

GeoGebra. *Software* [online]. 2012 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.geogebra.org/cms/cs/>

Jedná se o volně dostupný program, který je vhodný pro výuku finanční gramotnosti na základní i střední škole. Z tohoto hlediska umožňují nástroje programu zobrazovat funkční závislosti, například výši uspořeného kapitálu na úrokové sazbě, na úrokové době i na výši zdanění. Významným přínosem pro výuku je možnost zadávat jednotlivé veličiny jako parametry, měnit jejich hodnoty a vizualizovat jejich vliv. Současně je v programu možné vytvářet „excelovské“ tabulky, které mohou být využity například pro sestavování umořovacích plánů, pro přehledy o příjmech a výdajích domácností. Na stránkách programu jsou dostupné již hotové materiály pro některá zmíněná témata finanční gramotnosti.

HESOVÁ, Alena. *Finanční gramotnost. Digifolio. Metodický portál RVP.cz* [online]. Praha: NÚV, aktualiz. 2014 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=2939>.

Digifolio Finanční gramotnost sdružuje dostupné informace k finanční gramotnosti ve školách. Je zde zveřejněna definice finanční gramotnosti, ke stažení jsou nabídnuty strategické i metodické materiály, včetně poznámek k začlenění finanční gramotnosti do školních vzdělávacích programů. Inspirací mohou být tipy na publikace, příručky, články, DUMy nebo informační zdroje, a to jak české, tak zahraniční. Aktuálně jsou publikovány informace o výsledcích testování finanční gramotnosti v rámci programu PISA. Digifolio je průběžně aktualizováno a je dostupné také z alternativní adresy <http://rvp.cz/financni-gramotnost>.

Kalkulačky. *Měsec.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/kalkulacky/>

On-line dostupné kalkulačky nabízejí v osmi oblastech finančního trhu přehledy, srovnání a výběry nejlepších a nejvýhodnějších produktů. Součástí kapitoly Daňové kalkulačky je průvodce pro vyplnění daňového přiznání. V Bydlení se porovnávají hypotéky a počítá se, kolik vydělá stavební spoření. Spoření hodnotí nejvýhodnější spořicí účet, termínovaný vklad a vkladní knížku. Pojištění porovnává cestovní pojištění a zjišťuje, kolik vydělává životní a penzijní připojištění. Půjčky hodnotí nejvýhodnější hypotéky a spotřebitelské úvěry. Daně nabízejí výpočet daně z příjmů, z nemovitostí, daně dědické a darovací. Mzdy a důchody kalkulují čistou mzdu, přídatky na děti, nemocenskou, mateřskou dovolenou, životní minimum a odpovídají na otázku: „Kdy půjdete do důchodu?“. Bankovní účty nabízejí nejvýhodnější účet osobní, podnikatelský, spořicí a účet pro mladé.

***Proč se finančně vzdělávat?* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2014 [cit. 2014-08-13].
Dostupné z: www.psfv.cz**

Tyto internetové stránky spravované Ministerstvem financí ČR jsou rozcestníkem pro finanční gramotnost a finanční vzdělávání. Portál nabízí přehledné a ověřené informace například k tématům rodinné finance, finanční trh, ochrana spotřebitele, řešení sporů. Na portálu je možné v části Tipy a návody najít objasnění mnohých pojmů i procesů (např. rozpočet, oddlužení, spotřebitelský úvěr). Doporučujeme také sekce Zajímavé odkazy nebo Pro odborníky. Pro všechny občany pak mohou být užitečné informace v záložce Pomohou Vám, kde je možné podle regionů vyhledat instituce, které nabízejí pomoc ve finančním světě a především v oblasti rodinných financí.

3 Seznam podle typu materiálu

3.1 Strategické dokumenty

Národní strategie finančního vzdělávání. Aktualizované znění [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2010 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: http://www.psfv.cz/assets/cs/media/PSFV_Narodni-strategie-financniho-vzdelavani.pdf

Systém budování finanční gramotnosti na základních a středních školách. Společný dokument MF, MŠMT a MPO [online]. Praha, 2007 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.psfv.cz/assets/cs/media/System-budovani-financni-gramotnosti-na-zakladnich-a-strednich-skolach.pdf>

3.2 Učebnice a pracovní sešity do výuky na základních a středních školách

DARÁNIOVÁ, Yvona, JEHLIČKOVÁ, Iva, JÍLKOVÁ, Kateřina, KRAUSOVÁ, Jitka, STAŇKOVÁ, Blanka a STRCULOVÁ, Vladimíra. *Rozumíme penězům pro 1. stupeň základní školy*. [Kladno]: AISIS, [2013].

DVOŘÁKOVÁ, Zuzana a kol. *Finanční vzdělávání pro střední školy: se sbírkou řešených příkladů na CD*. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-008-9.

JAKEŠ, Petr a kol. *Finanční gramotnost pro druhý stupeň základní školy*. Praha: Fortuna, 2011. 4 sv. ISBN 978-80-7373-089-5.

JAKEŠ, Petr a kol. *Finanční gramotnost pro první stupeň základní školy*. Praha: Fortuna, 2011. 2 sv. ISBN 978-80-7373-087-1.

KAŠOVÁ, Jitka a ISTENČIN, Lukáš. *Výchova k finanční gramotnosti: pro 2. stupeň ZŠ a odpovídající ročníky víceletých gymnázií*. Plzeň: Fraus, 2012. ISBN 978-80-7238-107-4.

KAŠOVÁ, Jitka a kol. *Rozumíme penězům pro 2. stupeň základní školy*. [Kladno]: AISIS, aktualiz. 2013.

KLÍNSKÝ, Petr, MÜNCH, Otto a CHROMÁ, Danuše. *Ekonomika: ekonomická a finanční gramotnost pro střední školy*. 4., upr. vyd. Praha: Eduko, 2013. ISBN 978-80-87204-82-5.

NAVRÁTILOVÁ, Petra, JIŘÍČEK, Michal a ZLÁMAL, Jaroslav. *Finanční gramotnost*. 2. vyd. Kralice na Hané: Computer Media, 2013. 2 sv. ISBN 978-80-7402-150-3.

ODVÁRKO, Oldřich. *Úlohy z finanční matematiky pro střední školy*. Praha: Prometheus, 2005. Učebnice pro střední školy. ISBN 80-7196-303-8.

ODVÁRKO, Oldřich a KADLEČEK, Jiří. *Matematika pro 9. ročník základní školy. 3. díl: Finanční matematika*. 3., přeprac. vyd. Praha: Prometheus, 2014. ISBN 978-80-7196-442-1.

RADOVÁ, Jarmila, DVOŘÁK, Petr a MÁLEK, Jiří. *Finanční matematika pro každého*. 8., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4831-3.

SKOŘEPA, Michal a SKOŘEPOVÁ, Eva. *Finanční a ekonomická gramotnost pro základní školy a víceletá gymnázia*. Praha: Scientia, 2008. 3 sv. ISBN 978-80-86960-41-8.

SKOŘEPOVÁ, Eva. *Finanční gramotnost pro 1. stupeň ZŠ: o penězích a hospodaření*. 3. vyd. Praha: Fragment, 2014. ISBN 978-80-253-2175-1.

Školní atlas Dnešní finanční svět. [Praha]: TERRA-KLUB, 2012.

3.3 Odborné a populárně-naučné publikace

BRABEC, Jiří. *Finanční gramotnost: srozumitelně a bez překážek*. 1. vyd. Plzeň: ABC Finančního vzdělávání, 2011. 90 s. ISBN 978-80-905057-0-4.

Dnešní finanční svět [online]. Praha: TERRA-KLUB, 2012 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: http://www.csas.cz/static_internet/cs/Komunikace/Spolecenska_odpovednost/Spolecenska_odpovednost/Prilohy/dfs_cs_brozura.pdf

HESOVÁ, Alena a ZELENDOVÁ, Eva. *Finanční gramotnost ve výuce: metodická příručka* [online]. Praha: NÚV, divize VÚP, 2011 [cit. 2014-08-13]. ISBN 978-80-86856-76-6. Dostupné z: http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2011/11/Financni_gramotnost_ve_vyuce_definitivni.pdf

JEŽEK, Tomáš. *Peníze a trh*. 1. vyd. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-685-3.

Kolektiv autorů. *Matematika: aktivně, aktuálně a s aplikacemi* [online]. Praha: P3K, 2012 [cit. 2014-08-13]. ISBN 978-80-87186-94-7. Dostupné z: http://www.karlin.mff.cuni.cz/katedry/kdm/oppa/matematika_blok.pdf

MELCER, Martin. *Finanční matematika v českých učebnicích (od Marchetovy reformy)*. Praha: Matfyzpress, 2013. ISBN 978-80-7378-232-0.

NOVÁKOVÁ, Vladimíra, ed. a SOBOTKA, Věroslav, ed. *Slabikář finanční gramotnosti: učebnice základních 7 modulů finanční gramotnosti*. 2., aktualiz. vyd. Praha: COFET, 2011. ISBN 978-80-904396-1-0.

SCHIFF, Peter D. a SCHIFF, Andrew J. *Ekonomické bajky pro studované i laiky: jak ekonomika roste a proč krachuje*. Praha: Dokořán, 2010. ISBN 978-80-7363-325-7.

SMRČKA, Luboš. *Rodinné finance: ekonomická krize a krach optimismu*. Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-199-4.

SYROVÝ, Petr a NOVOTNÝ, Martin. *Osobní a rodinné finance*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-1098-6.

SYSLOVÁ, Barborka, HÁŠA, Miroslav a OUPIC, Miroslav. *Tajný deník Barborky Syslové aneb Cesta k finanční samostatnosti*. Praha: Profess Consulting, 2006. ISBN 80-7259-034-0.

ŠKVÁRA, Miroslav. *Finanční gramotnost*. 1. vyd. Praha: M. Škvára, 2011. ISBN 978-80-904823-0-2.

3.4 Další didaktické a metodické materiály

Aby dluhy nebolely [online]. Praha: Česká televize, 2012 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10385900530-aby-dluhy-nebolely/211382553210009/video/>

České bankovky – animace. In: *Česká národní banka* [online]. Praha [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/platidla/bankovky/animace.html>

České mince – animace. In: *Česká národní banka* [online]. Praha [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/platidla/mince/animace.html>

Chráníme českou korunu. In: *Česká národní banka* [online]. 2012 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.chranimekorunu.cz/>

DOBEŠ, Martin, JAKUBÍČEK, Petr, PETÝRKOVÁ, Lenka a PŘIKRYLOVÁ, Klára. *Příručka pro učitele – DOLCETA. Náměty a plány hodin pro spotřebitelské vzdělávání* [online]. Brusel: Evropská komise, 2009 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: http://www.generationeurope.cz/images/pdf/cz_teachers_kit_dolceta.pdf

Exekuce. In: *YouTube* [online]. 24. 8. 2012 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=1buOredbQqE>. Kanál uživatele Rubikon centrum.

HESOVÁ, Alena. *Metodická doporučení pro výuku finanční gramotnosti* [online]. Praha: NÚV, aktualiz. 2013 [cit. 2014-08-13]. ISBN 978-80-87652-98-5. Dostupné z: <http://digifolio.rvp.cz/artefact/file/download.php?file=49405&view=2939&view=2939>

Jak na dluhy [online]. RUBIKON centrum, 2012 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: http://www.rubikoncentrum.cz/download/brozura_jak_na_dluhy_A5_05.pdf

KAŠOVÁ, Jitka a ISTENČIN, Lukáš. *Inspirovat: zásobník materiálů k výuce finanční gramotnosti na základní škole*. [Kladno]: AISIS, 2011. ISBN 978-80-904071-7-6.

KLÍNSKÝ, Petr a kol. *Finanční gramotnost: obsah a příklady z praxe škol* [online]. Praha: NÚOV, 2008 [cit. 2014-08-13]. ISBN 978-80-87063-13-2. Dostupné z: http://www.nuov.cz/uploads/Financni_gramotnost_obsah_a_priklady_z_praxe_skol.pdf

KLÍNSKÝ, Petr a CHROMÁ, Danuše. *Finanční gramotnost: úlohy a metodika* [online]. Praha: NÚOV, 2009 [cit. 2014-08-13]. ISBN 978-80-87063-26-2. Dostupné z: http://clanky.rvp.cz/wp-content/upload/prilohy/7625/financni_gramotnost_metodicka_prirucka_pro_ucitele.pdf

KŘENKOVÁ, Helena a kol. *Rozumíme financím I.: hry a návody pro 11–15leté* [online]. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR, 2012 [cit. 2014-08-13]. ISBN 978-80-86825-66-3. Dostupné z: http://casopisy.skauting.cz/download/FG_ZS.pdf

KŘENKOVÁ, Helena a kol. *Rozumíme financím II.: hry a návody pro 15–18leté* [online]. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR, 2012 [cit. 2014-08-13]. ISBN 978-80-86825-67-0. Dostupné z: http://casopisy.skauting.cz/download/FG_SS.pdf

ODVÁRKO, Oldřich a ROBOVÁ, Jarmila. *Matematika a budování finanční gramotnosti* [online]. Praha: P3K, 2012 [cit. 2014-08-13]. ISBN 978-80-87186-72-5. Dostupné z: http://www.karlin.mff.cuni.cz/katedry/kdm/oppa/matematika_fingram_blok.pdf

O penězích a lidech. In: *YouTube* [online]. 12. 9. 2011 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=HrQTBqxbNZ0>. Kanál uživatele Česká národní banka.

Osobní bankrot. In: *YouTube* [online]. 24. 8. 2012 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: http://www.youtube.com/watch?v=dW78C_kpXk4. Kanál uživatele Rubikon centrum.

PISA 2012. Finanční gramotnost. Příklady úloh [online]. Praha: Česká školní inspekce, 2012 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: http://www.csicr.cz/getattachment/cz/O-nas/Mezinarodni-setreni/PISA/Priklady-uloh-z-financni-gramotnosti/FL_uvolnene_ulohy.pdf

PISA 2012. Konceptní rámec finanční gramotnosti [online]. Praha: Česká školní inspekce, 2013 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.csicr.cz/getattachment/25a11059-9aed-4bb5-a17b-32938f6dc43a>

SMOLÍKOVÁ, Klára. *Spořínkova učebnice: Finanční gramotnost s Českou spořitelnou pro 4. a 5. ročník základních škol* [online]. [Praha]: Česká spořitelna, 2011 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: http://www.csas.cz/static_internet/cs/Testy/Podpora_WCM/Funkcni_podpora/Prilohy/metodika.pdf

SÝKOROVÁ, Pavla. *Finanční matematiky se nebojíme* [online]. Praha: NIDV, 2011 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://domino.nidv.cz/2012/objekty/detail/24>

3.5 Slovníky pojmů

Pojmy. *Bankovní gramotnost* [online]. [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.bankovnigramotnost.cz/pojmy>

Slovníček pojmů v bankovníctví. *Bankovní poplatky* [online]. 2007 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.bankovnipoplatky.com/slovnicek-pojmu-v-bankovnictvi-585.html>

Slovníček pojmů. *Den finanční gramotnosti* [online]. [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.denfinancnigramotnosti.cz/slovnicek>

Slovník bankovních a finančních pojmů. *Business Info* [online]. 2010 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/slovník-bankovnich-a-financnich-pojmu-21441.html>

Slovník pojmů. *Proč se finančně vzdělávat?* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2014 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.psfv.cz/cs/slovník-pojmu>

Slovník výrazů. *Finanční gramotnost* [online]. [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.financnigramotnost.eu/stranka/clanky-a-informace/slovník-vyrazu/12/>

3.6 Ostatní

Abeceda rodinných financí [online]. 2010 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.abecedarodinnychfinanci.cz/>

ČNB pro všechny [online]. Praha: Česká národní banka, 2003 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.cnbprovsechny.cnb.cz/cs/>

GeoGebra. Software [online]. 2012 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.geogebra.org/cms/cs/>

HESOVÁ, Alena. Finanční gramotnost. Digifolio. *Metodický portál RVP.cz* [online]. Praha: NÚV, aktualiz. 2014 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=2939>

Kalkulačky. *Měšec.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/kalkulacky/>

Metodický portál RVP.cz [online]. Praha: NÚV [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: www.rvp.cz

Proč se finančně vzdělávat? [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2014 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: www.psfv.cz

Rozumíme financím. Finanční gramotnost [online]. Praha: Česká rada dětí a mládeže a Junák [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.rozumimefinancim.cz/>

Rozumíme penězům [online]. [Kladno]: AISIS, [2009] [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.rozumimepenezum.cz/>

Spořínkov [online]. Praha: Česká spořitelna, 2010 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/Sporinek/?from>

Vzdělávací materiály. *Evropská centrální banka* [online]. [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/html/index.cs.html>

Základy finanční gramotnosti. E-learningový kurz [online]. Praha: Metodický portál RVP.cz, aktualiz. 2014 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://elearning.rvp.cz/>

4 Seznam podle autorů

Abeceda rodinných financí [online]. 2010 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.abecedarodinnychfinanci.cz/>

Aby dluhy nebolely [online]. Praha: Česká televize, 2012 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10385900530-aby-dluhy-nebolely/211382553210009/video/>

BRABEC, Jiří. *Finanční gramotnost: srozumitelně a bez překážek*. 1. vyd. Plzeň: ABC Finančního vzdělávání, 2011. ISBN 978-80-905057-0-4.

České bankovky – animace. In: *Česká národní banka* [online]. Praha [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/platidla/bankovky/animace.html>

České mince – animace. In: *Česká národní banka* [online]. Praha [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/platidla/mince/animace.html>

ČNB pro všechny [online]. Praha: Česká národní banka, 2003 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.cnbprovsechny.cnb.cz/cs/>

DARÁNIOVÁ, Yvona, JEHLIČKOVÁ, Iva, JÍLKOVÁ, Kateřina, KRAUSOVÁ, Jitka, STAŇKOVÁ, Blanka a STRCULOVÁ, Vladimíra. *Rozumíme penězům pro 1. stupeň základní školy*. [Kladno]: AISIS, [2013].

Dnešní finanční svět [online]. Praha: TERRA-KLUB, 2012 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: http://www.csas.cz/static_internet/cs/Komunikace/Spolecenska_odpovednost/Spolecenska_odpovednost/Prilohy/dfs_cs_brozura.pdf

DOBEŠ, Martin, JAKUBÍČEK, Petr, PETÝRKOVÁ, Lenka a PŘIKRYLOVÁ, Klára. *Příručka pro učitele – DOLCETA. Náměty a plány hodin pro spotřebitelské vzdělávání* [online]. Brusel: Evropská komise, 2009 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: http://www.generationeurope.cz/images/pdf/cz_teachers_kit_dolceta.pdf

DVOŘÁKOVÁ, Zuzana a kol. *Finanční vzdělávání pro střední školy: se sbírkou řešených příkladů na CD*. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-008-9.

Exekuce. In: *YouTube* [online]. 24. 8. 2012 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=1buOredbQqE>. Kanál uživatele Rubikon centrum.

GeoGebra. Software [online]. 2012 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.geogebra.org/cms/cs/>

HESOVÁ, Alena a ZELENDOVÁ, Eva. *Finanční gramotnost ve výuce: metodická příručka* [online]. Praha: NÚV, divize VÚP, 2011 [cit. 2014-08-13]. ISBN 978-80-86856-76-6. Dostupné z: http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2011/11/Financni_gramotnost_ve_vyuce_definitivni.pdf

HESOVÁ, Alena. *Finanční gramotnost. Digifolio. Metodický portál RVP.cz* [online]. Praha: NÚV, aktualiz. 2014 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=2939>

HESOVÁ, Alena. *Metodická doporučení pro výuku finanční gramotnosti* [online]. Praha: NÚV, aktualiz. 2013 [cit. 2014-08-13]. ISBN 978-80-87652-98-5. Dostupné z: <http://digifolio.rvp.cz/artefact/file/download.php?file=49405&view=2939&view=2939>

Chráníme českou korunu. In: *Česká národní banka* [online]. 2012 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.chranimekorunu.cz/>

Jak na dluhy [online]. RUBIKON centrum, 2012 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: http://www.rubikoncentrum.cz/download/brozura_jak_na_dluhy_A5_05.pdf

JAKEŠ, Petr a kol. *Finanční gramotnost pro druhý stupeň základní školy*. Praha: Fortuna, 2011. 4 sv. ISBN 978-80-7373-089-5.

JAKEŠ, Petr a kol. *Finanční gramotnost pro první stupeň základní školy*. Praha: Fortuna, 2011. 2 sv. ISBN 978-80-7373-087-1.

JEŽEK, Tomáš. *Peníze a trh*. 1. vyd. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-685-3.

Kalkulačky. *Měšec.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/kalkulacky/>
KAŠOVÁ, Jitka a kol. *Rozumíme penězům pro 2. stupeň základní školy*. [Kladno]: AISIS, aktualiz. 2013.

KAŠOVÁ, Jitka a ISTENČIN, Lukáš. *Inspiromat: zásobník materiálů k výuce finanční gramotnosti na základní škole*. [Kladno]: AISIS, 2011. ISBN 978-80-904071-7-6.

KAŠOVÁ, Jitka a ISTENČIN, Lukáš. *Výchova k finanční gramotnosti: pro 2. stupeň ZŠ a odpovídající ročníky víceletých gymnázií*. Plzeň: Fraus, 2012. ISBN 978-80-7238-107-4.

KLÍNSKÝ, Petr et al. *Finanční gramotnost: obsah a příklady z praxe škol* [online]. Praha: NÚOV, 2008 [cit. 2014-08-13]. ISBN 978-80-87063-13-2. Dostupné z: http://www.nuov.cz/uploads/Financni_gramotnost_obsah_a_priklady_z_praxe_skol.pdf

KLÍNSKÝ, Petr a CHROMÁ, Danuše. *Finanční gramotnost: úlohy a metodika* [online]. Praha: NÚOV, 2009 [cit. 2014-08-13]. ISBN 978-80-87063-26-2. Dostupné z: http://clanky.rvp.cz/wp-content/upload/prilohy/7625/financni_gramotnost_metodicka_prirucka_pro_ucitele.pdf

KLÍNSKÝ, Petr, MÜNCH, Otto a CHROMÁ, Danuše. *Ekonomika: ekonomická a finanční gramotnost pro střední školy*. 4., upr. vyd. Praha: Eduko, 2013. ISBN 978-80-87204-82-5.

Kolektiv autorů. *Matematika: aktivně, aktuálně a s aplikacemi* [online]. Praha: P3K, 2012 [cit. 2014-08-13]. ISBN 978-80-87186-94-7. Dostupné z: http://www.karlin.mff.cuni.cz/katedry/kdm/oppa/matematika_blok.pdf

KŘENKOVÁ, Helena a kol. *Rozumíme financím I.: hry a návody pro 11–15leté* [online]. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR, 2012 [cit. 2014-08-13]. ISBN 978-80-86825-66-3. Dostupné z: http://casopisy.skauting.cz/download/FG_ZS.pdf

KŘENKOVÁ, Helena a kol. *Rozumíme financím II.: hry a návody pro 15–18leté* [online]. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR, 2012 [cit. 2014-08-13]. ISBN 978-80-86825-67-0. Dostupné z: http://casopisy.skauting.cz/download/FG_SS.pdf

MELCER, Martin. *Finanční matematika v českých učebnicích (od Marchetovy reformy)*. Praha: Matfyzpress, 2013. ISBN 978-80-7378-232-0.

Metodický portál RVP.cz [online]. Praha: NÚV [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: www.rvp.cz

Národní strategie finančního vzdělávání. Aktualizované znění [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2010 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: http://www.psfv.cz/assets/cs/media/PSFV_Narodni-strategie-finančního-vzdelavani.pdf

NAVRÁTILOVÁ, Petra, JIŘÍČEK, Michal a ZLÁMAL, Jaroslav. *Finanční gramotnost*. 2. vyd. Kralice na Hané: Computer Media, 2013. 2 sv. ISBN 978-80-7402-150-3.

NOVÁKOVÁ, Vladimíra, ed. a SOBOTKA, Věroslav, ed. *Slabikář finanční gramotnosti: učebnice základních 7 modulů finanční gramotnosti*. 2., aktualiz. vyd. Praha: COFET, 2011. ISBN 978-80-904396-1-0.

O penězích a lidech. In: *YouTube* [online]. 12. 9. 2011 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=HrQTBqxbN20>. Kanál uživatele Česká národní banka.

ODVÁRKO, Oldřich a KADLEČEK, Jiří. *Matematika pro 9. ročník základní školy. 3. díl: Finanční matematika*. 3., přeprac. vyd. Praha: Prometheus, 2014. ISBN 978-80-7196-442-1.

ODVÁRKO, Oldřich a ROBOVÁ, Jarmila. *Matematika a budování finanční gramotnosti* [online]. Praha: P3K, 2012 [cit. 2014-08-13]. ISBN 978-80-87186-72-5. Dostupné z: http://www.karlin.mff.cuni.cz/katedry/kdm/oppa/matematika_fingram_blok.pdf

ODVÁRKO, Oldřich. *Úlohy z finanční matematiky pro střední školy*. Praha: Prometheus, 2005. Učebnice pro střední školy. ISBN 80-7196-303-8.

Osobní bankrot. In: *YouTube* [online]. 24. 8. 2012 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: http://www.youtube.com/watch?v=dW78C_kpXk4. Kanál uživatele Rubikon centrum.

PISA 2012. *Finanční gramotnost. Příklady úloh* [online]. Praha: Česká školní inspekce, 2012 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: http://www.csicr.cz/getattachment/cz/O-nas/Mezinarodni-setreni/PISA/Priklady-uloh-z-financni-gramotnosti/FL_uvolnene_ulohy.pdf

PISA 2012. *Koncepční rámec finanční gramotnosti* [online]. Praha: Česká školní inspekce, 2013 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.csicr.cz/getattachment/25a11059-9aed-4bb5-a17b-32938f6dc43a>

- Pojmy. *Bankovní gramotnost* [online]. [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.bankovnigramotnost.cz/pojmy>
- Proč se finančně vzdělávat?* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2014 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: www.psfv.cz
- RADOVÁ, Jarmila, DVOŘÁK, Petr a MÁLEK, Jiří. *Finanční matematika pro každého*. 8., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4831-3.
- Rozumíme financím. Finanční gramotnost* [online]. Praha: Česká rada dětí a mládeže a Junák [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.rozumimefinancim.cz/>
- Rozumíme penězům* [online]. [Kladno]: AISIS, [2009] [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.rozumimepenezum.cz/>
- SCHIFF, Peter D. a SCHIFF, Andrew J. *Ekonomické bajky pro studované i laiky: jak ekonomika roste a proč krachuje*. Praha: Dokořán, 2010. ISBN 978-80-7363-325-7.
- SKOŘEPA, Michal a SKOŘEPOVÁ, Eva. *Finanční a ekonomická gramotnost pro základní školy a víceletá gymnázia*. Praha: Scientia, 2008. 3 sv. ISBN 978-80-86960-41-8.
- SKOŘEPOVÁ, Eva. *Finanční gramotnost pro 1. stupeň ZŠ: o penězích a hospodaření*. 3. vyd. Praha: Fragment, 2014. ISBN 978-80-253-2175-1.
- Slovníček pojmů v bankovníctví. *Bankovní poplatky* [online]. 2007 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.bankovnipoplatky.com/slovnicek-pojmu-v-bankovnictvi-585.html>
- Slovníček pojmů. *Den finanční gramotnosti* [online]. [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.denfinancnigramotnosti.cz/slovnicek>
- Slovník bankovních a finančních pojmů. *Business Info* [online]. 2010 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/slovník-bankovnich-a-financnich-pojmu-21441.html>
- Slovník pojmů. *Proč se finančně vzdělávat?* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2014 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.psfv.cz/cs/slovník-pojmu>
- Slovník výrazů. *Finanční gramotnost* [online]. [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.financnigramotnost.eu/stranka/clanky-a-informace/slovník-vyrazu/12/>
- SMOLÍKOVÁ, Klára. *Spořínková učebnice: Finanční gramotnost s Českou spořitelnou pro 4. a 5. ročník základních škol* [online]. [Praha]: Česká spořitelna, 2011 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: http://www.csas.cz/static_internet/cs/Testy/Podpora_WCM/Funkcni_podpora/Prilohy/metodika.pdf
- SMRČKA, Luboš. *Rodinné finance: ekonomická krize a krach optimismu*. Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-199-4.
- Spořínkov* [online]. Praha: Česká spořitelna, 2010 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/Sporinek/?from>
- ŠYKOROVÁ, Pavla. *Finanční matematiky se nebojíme* [online]. Praha: NIDV, 2011 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://domino.nidv.cz/2012/objekty/detail/24>
- SYROVÝ, Petr a NOVOTNÝ, Martin. *Osobní a rodinné finance*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-1098-6.
- SYSLOVÁ, Barborka, HÁŠA, Miroslav a OUPIC, Miroslav. *Tajný deník Barborky Syslové aneb Cesta k finanční samostatnosti*. Praha: Profess Consulting, 2006. ISBN 80-7259-034-0.
- Systém budování finanční gramotnosti na základních a středních školách. Společný dokument MF, MŠMT a MPO* [online]. Praha, 2007 [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.psfv.cz/assets/cs/media/System-budovani-financni-gramotnosti-na-zakladnich-a-strednich-skolach.pdf>
- Školní atlas Dnešní finanční svět*. [Praha]: TERRA-KLUB, 2012.
- ŠKVÁRA, Miroslav. *Finanční gramotnost*. Praha: M. Škvára, 2011. ISBN 978-80-904823-0-2.
- Vzdělávací materiály. *Evropská centrální banka* [online]. [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/html/index.cs.html>

Základy finanční gramotnosti. E-learningový kurz [online]. Praha: Metodický portál RVP.cz, aktualiz. 2014 [cit. 2014-08-13].
Dostupné z: <http://elearning.rvp.cz/>

